

**ECCLESIASTICAE || DISCIPLINÆ || LIBRI SEX: || DE
CANONICA ET MO- || nastica Disciplina collapsa
restau- || randa, pristinoque nitori || restituenda. ||**

Schulting, Cornelius

Coloniae Agrippinae, 1599

VD16 ZV 14233

1. Quod quatuor Monarchiæ per Disciplinæ obseruationem effloruerint, & per eiusdem neglectionem penitus interierint.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63372)

DE DISCIPLINAE ECCLESIASTICAE,

OECONOMIA LIBER

TERTIVS.

CAP. I.

*Quod quatuor Monarchiæ per Disciplinæ obser-
uationem effloruerunt & per eiusdem
neglectionem penitus inte-
rierint.*

*Thomæ Bo-
zij lib. 8. con-
tra impios
Politicos dū
docent om-
nem felici-
tatem hñ.
manam pen-
dere à disci-
plina virtu-
tis & reli-
gionis huc
proprie spe-
ctant.*

Prima Monarchia Chaldaeorum & Assyriorum nonne, ob dissolutionem malè moratæ vitæ & Disciplinæ per Balthasarem vltimum regem interit dū abiecta omni honestate morū continuis vacabat conuiujs, & viuum ex vasis domini bibebat blasphemus erat in Deum Israel & templi vsibus destinata vasa in regijs cōmessationibus propheta mabat; atque ita Meddi & Persæ regnum eius inuaserunt & vrbe Babylonica vnà & tegnis Chaldaeorum & Assyriorum potiti sunt, quamdiu autem Disciplina morum in isto primo regno floruit, tamdiu diutissimè incolume. stetit adeo à Paulo Orosio cum Romani imperij potentia comparetur. Altera Monarchia Persarum in Asia sub vltimo Dario ob eius vitia & ingratitude ac perfidiam finem habuit. etenim ab eo tempore quo Asia in disciplina deficere cœpit paulatim magis magi s̄q; nō in ijs modo, quæ ad imperij potentiam spectant, sed etiam quod ad modestiam morum,

morum, virtutes, gubernationem Reip. & omnes
 bonas dotes attinet. Tametsi autem hæc per Ro-
 manos nonnihil correctæ sint & restituta, tandē
 tamen ipsi barbari irruerunt in Asiam ac eam
 depopulati sunt, ad eò quod hæc pars orbis, quæ
 amoenitate situs, sapientia & probitate hominū
 ac potētia imperiorum præstantissima erat, nunc
 tota fere in turpitudinis sentinam & latrocinij
 speluncam versa sit. Darius quoq; ab Alexandro
 Magno fuit deuietus, nec immeritò Asiaticus lu-
 xus, in Proverbum abiit, de quo tam multa apud
 probatos auctores passim leguntur. Syracides ca-
 pite 10. nostram sententiam confirmans ait pro-
 pter iniustitiam & disciplinam malam (nam cor-
 rectiva iustitia apud Aristotelem Ethicorum. li.
 5. est ipsamet Disciplina) & impietatem regna &
 imperia transferuntur. & perpetua quasi regula
 est in ipsis Monarchijs exorta tyrannide in qua
 nulla reperitur planè disciplina, summa poten-
 tia vel ad alios Duces vel ad alias gentes transla-
 ta est. Monarchia quoque Assyriorum ad Medos
 ob vitam indisciplinam Sardanapali auctore
 Iustino. lib. 1. translata est. Romanum Imperium
 in Augustulo, Anno Domini 473. Urbis 1221. de-
 crescentibus virtutibus defecit, & deinceps bar-
 baræ & peregrinæ nationes ac Domini Italiam
 occuparunt, per annos 325. vsq; ad Carolum Ma-
 gnum testibus Nicephoro l. 15. Palmerio in Chro-
 nicis Blondo lib. 2. Decade 1. Diacono lib. 16. Ca-
 rolus Sigonius. libro 14. de Occidentis Imperio.
 Augusta Imperij dignitas, dum ruit ad interitū,
 antequam efferretur, per dolum atque insidias

ad barbari ditionem potestatemque peruenit, credo ut ex summissiore loco precipitata minore cū doloris & acerbitalis sensu periret, & idem paulo ante in eodem libro. Ex quo apparet quòd veteres nerui animique Romanorum euasissent Imperatorum, cum salutem vtriusque Imperij precibus ac pecunia redemptam, non armis ac fortitudine defensam haberent. Haecenus illi. Nec sine alia causa Roma toties à barbaris capta fuit, & dilacerata, quam iusto Dei iudicio ob neglectam disciplinam morumque ac vitæ emendationem, ideoque etiam Deus iustus peccatorum & cupiditatum vindex Romani Imperij dilacerationem permisit, dum in illud barbaræ nationes septentrionales sese infuderunt, de qua re eleganter libri Blondi de Inclinacione Imperij & Pius 2. in Blondi Epitoma. Consimili modo à regibus ad consules ob violatam pudicitiam Lucretiæ imperium translatum fuit. Cur Iudæi prius in Aegyptiacam seruitutem postea in Babylonicam Captiuitatem nisi ob collapsam Disciplinam abducti fuerunt? Quamobrem Aristocrata Iudicum in Monarchiam Regum. lib. 1. Regum cap. 8. nisi ob peccata filiorum Samuelis mutata fuit? Quare regni Iudaici diuisio 3. Reg. 12. euenit, non ob luxuriam & libidinem Salomonis, quæ propheticè fuit prædicta. Præclare Paulus Orosius in Orchestra Mundi seu historiarum suarum lib. 2. cap. 3. vbi Babylonium & Romanum Imperium inter se quoad initium & exitum comparat hæc inquit, ideo commemoranda credidi, ut tanto arcano ineffabilium iudiciorum Dei ex parte

te patefacto, intelligant hi qui insipienter utique de temporibus Christianis murmurant, vnū Deum disposuisse tempora, & in principio Babylonijs & in fine Romanis, illius clemenciæ esse quod viuimus, quod autem miserè viuimus intemperantiæ nostræ. Ecce similis Babylonix ortus & Romæ similis potentia, similis magnitudo, similia tempora, similia bona, similia mala, tamen non similis exitus similisve defectus. Illa enim regnum amisit, hæc retinet: illa regis interfectione orbata, hæc incolumi imperatore secura est. Et hoc quare? Quoniam ibi in rege libidinum turpitudine punita, hic Christianæ Religionis continentissima æquitas in rege seruata est, ibi absque Religionis reuerentia, auiditatem voluptatis licentia furoris impleuit, hic & Christiani facere qui parcerent, & Christiani, quibus parcerent, & Christiani, propter quorum memoriam, & in quorum memoria parceretur. hæc eleganter Orosius. libro secundo, cap. tertio. Ecclesiasticus, ca. 10. interprete Cornelio Ianlenio. dum ait Regnum à gente in gentem transfertur, propter iniustitias & iniurias & contumelias, & diuersos dolos; designat duas præcipuas causas auariciam & superbiam. Deus, inquit, Daniel secundo capite, mutat tempora & ætates, transfert regna atque constituit, & apud eundem. cap. 4. dicitur Nabuchodonozor. Regnum tuum transibit à te, donec scias, quod dominetur; excelsus in regno hominum, & cuiuscunque voluerit det illud Regnum autem tibi manebit cum cognoueris potestatem esse cœlestem B. Hiero-

pymus scribens in ista verba cap. secundo, Danielis Deus mutat tempora & ætates & transfert regna etque constituit. Non ergo, inquit, miremur si quando cernimus & regibus reges & regnis regna succedere quæ Dei gubernantis & mutantur & finiuntur arbitrio, causalque singulorum nouit ille, qui est omnium conditor, & sæpè malos reges patitur suscitari, vt mali malos puniant: simulque sub ostendit & generali disputatione præparat auditorem somnium, quod vidit esse de mutatione & successione regnorum.

vide etiam

1. 2. 3. 4. 5.

6. 7. 8. 9. 10.

11 lib. 5.

Politicorum

de causis

corruptionum

Republicæ.

Aristoteles libr. quinto Politicorum. cap. tertio, nnumerat tredecim causas seditionum & mutationum in Respubl. iniuriam, auaritiã, honorem, excellentiam, merum, contemptum, excessum rerum, fortunam, discordiam, otium, paruas occasiones, dissimilitudines & loca ex quibus auaritia, otium, excessus rerum, excellentia bonam disciplinam corrumpunt ipsasque Respublicas funditus, euertunt. Nullam Rempubl. docet. libr. 5. cap. 5. Politicorum magis subiectã esse mutationibus, quam democritiam. at quamobrem quæso? quia populus malæ vitæ magister est, in populo nec ordo, nec ratio, rara virtus, ac disciplina inest. Inter causas euersionis Aristocratix, & Politix. lib. 5. cap. 7. optimarum legum antiquationem, nimiam rerum affluentiam, minimarum transgressionum neglectiõnem recenlet, vnde satis manifeste colligitur canoõrum Ecclesiasticorum contemptum, luxuriam & gulam ac neglectiõnum executionis pœnarum. Disciplinam

plinam Ecclesiasticam ipsamque, Ecclesiam perimere. Præterea cap. 8. lib. 5. docet Philosophus contraria effecta contrarias causas habere, cum igitur dissolutio & conseruatio Reipubl. seu Ecclesiæ sint contraria effecta, habebunt necessarid contrarias causas, dissolutio disciplinæ Ecclesiasticæ est mors & interitus Ecclesiæ, sicuti conseruatio Disciplinæ est summa Ecclesiæ salus adhæc quæ habent contrarios fines sunt inter se contraria, sed causæ conseruantes & corrumpentes Ecclesiam habent contrarios fines ergo sunt causæ contrariæ. finis causæ conseruantis Ecclesiam est eius foelicitas, finis causæ corrumpentis Ecclesiæ, id est, malè Disciplinæ est ipsius Ecclesiæ extrema miseria. In eodem capite docet Aristoteles etiam minima mala in ciuitatè castiganda esse ne ser pant in grauiora mala. ita quoq; in Ecclesia ne minima quidem populi & plebis delicta manere debent impunita, ne inde maiora incommoda oriantur. Octauam conseruandæ Reipublic. & Ecclesiæ causam ibidem constituit Philosophus, vt grauis cæsor & vigilans inspector morum in ciuitate qualibet habeatur, qui obseruet lynceis oculis eos potissimum, qui in Reipubl. & Ecclesia parum accommodatè viuunt. nemo enim in Ecclesia inutile pondus esse debet, nemo insigniter flagitiosus, cogendi ad rationem vitæ, Boues sine stimulo, segnes sine flagello, mali ciues sine cæsoris virgula rarò suum munus & officium præstant si ergo non sit in Ecclesiæ administratione Disciplina, malcetur ex otio perniciosa morum licentia.

458 DE DISCIPL. ECCLES.
cap. 9. lib. 5. quartum & vltimum Documentum
conseruandæ Reipubl. sic & Ecclesiæ est vt ciues
ab incunabulis ad Disciplinam Reipub. legumq;
obseruationem informent sic enim instructi sine
murmure & difficultate maiorum decretis ob-
temperabunt. Docet etiam Philosophus cap. 10.
Libr. 5. tyrannidem ideo breuissimo tempore du-
rare, quod ibi iniustitia regnet nec vlla obser-
uetur disciplina, legum & morum, regnum quoq;
ob legum violationem perimi. Plato etiam do-
cuit vt habet, c. 12. eiusdem libri fortunarum pro-
fessionem vnde Disciplinæ labes exoritur Eccle-
siam perimere, addit Aristoteles ibidem nimiam
indulgentiam ac morum licentiam, atque hæc de
capite 1. dicta sufficiant.

CAPVT II.

Historica narratio de Concilijs Reformatio- num ac Disciplina.

Anno Christi 254. Nouatianus satisfactiones
pro pennis peccatorum reiecit, hoc est ipsam
verissimam Disciplinam & fundamentum Disci-
plinæ teste Cypriano. lib. 4. epistola 2. Anno Chri-
sti 714. pro diuersitate locorum fides & Disciplina
deficit. Anno Christi 752. Defecit Disciplina
in Oriente, cum Stephanus 2. eius nominis Pon-
tifex Imperij Orientalis titulos ad Francorû re-
ges transfert. Primis seculis post Christum cum
maximè vigeret Disciplina sub persecutionib.
vt supra ex Cypriano, Tertulliano, & alijs PP.
veteribus intelleximus præcipuè celebrata fuere
Conci-